

Datum
2021-10-04

Diarienummer
KLN-2021/746.109

Handläggare
Susanne Wallgren
Susanne.Wallgren@huddinge.se

Klimat- och stadsmiljönämnden

Motion om att undanbe rökning på utvalda platser - väckt av Mats Arkhem (SD) - svar på intern remiss

Förslag till beslut

Klimat- och stadsmiljönämnden beslutar att anta förvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2021, som sitt remissvar till kommunstyrelsen på motion om att undanbe rökning på utvalda platser.

Sammanfattning

Klimat- och stadsmiljönämnden har av kommunstyrelsen fått en intern remiss av en motion om att undanbe rökning på utvalda platser. Ärendet har samberetts mellan kommunstyrelsens förvaltning och miljö- och bygglovsförvaltningen.

Att kommunen skulle undanbe rökning på vissa platser i den egna kommunen kan ge intryck av att en företeelse som är laglig och tillåten är oönskad och klandervärd. Att peka ut tillåtna handlingar på detta vis riskerar att hamna i konflikt med kravet på saklighet i 1 kap. 9 § regeringsformen.

Istället för att undanbe rökning anser samberedande förvaltningar att det är möjligt att genom skyltning, informationskampanjer och liknande be rökare visa hänsyn eller att tänka på att inte störa andra med sin rök. Detta skulle utgöra en uppmaning och påminnelse till de som röker att visa hänsyn och att inte slänga fimpar på marken.

Med hänvisning till vad som framförts ovan anser samberedande förvaltningar att motionen bör avslås.

Miljö- och bygglovsförvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som sitt remissvar till kommunstyrelsen på motionen.

Beskrivning av ärendet

Mats Arkhem (SD) och Martin Nigals (SD) har den 7 juni 2021 inkommit med en motion om att undanbe rökning på utvalda platser (bilaga 1). Klimat- och stadsmiljönämnden har av kommunstyrelsen fått en intern remiss av motionen. Förslag till motionssvar har samberetts mellan kommunstyrelsens förvaltning och miljö- och bygglovsförvaltningen.

Motionärerna hänvisar till rökningens skadliga inverkan i samhället vid andrahandsrökning i offentliga miljöer samt även allmänhetens trivsel på kommunens offentliga platser.

Mot bakgrund av de juridiska svårigheter som råder kring förbud av rökning på offentlig plats förespråkas att undanbe rökning på utvalda platser.

Motionärerna yrkar:

- Att klimat- och stadsmiljönämnden ges i uppdrag att kartlägga offentliga platser där rökning kan utgöra ett påtagligt problem.
- Att klimat- och stadsmiljönämnden ges i uppdrag att undanbe rökning på utvalda offentliga platser.

Ärendets beredning

Motionen har remitterats till bygglovs- och tillsynsnämnden samt klimat- och stadsmiljönämnden. Ärendet har beretts mellan kommunstyrelsens förvaltning och miljö- och bygglovsförvaltningen.

Rökförbud i offentliga miljöer

Rökförbud i utomhusmiljöer är sedan 1 juli 2019 reglerat i lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. I lagen anges att det råder rökförbud i anslutning till eller på inhägnade idrottsplatser, allmänna lekplatser, utomhusområden i anslutning till kollektivtrafik, entréer till lokaler och andra allmänna utrymmen samt uteserveringar.

Det är riksdagen som beslutar om vilka miljöer som ska vara rökfria. Eftersom rökfria miljöer redan finns reglerade i en författning, kan kommunen inte genom exempelvis lokala ordningsföreskrifter reglera rökfria miljöer.

Eftersom kommunen inte har möjlighet att själva reglera rökförbud finns inte heller några möjligheter att ingripa vid överträdelser på platser som inte omfattas av det lagreglerade rökförbudet.

Miljö- och hälsoaspekter av rökning i offentliga miljöer

Cigarettfimpar utgör det vanligaste skräpet i våra städer, parker och på våra stränder. Det slängs runt 1 miljard cigarettfimpar på gator och torg i Sverige varje år. Fimpar som slängs på marken förs via vind och regn eller via dagvattenbrunnar till våra sjöar, hav och andra vattendrag där de kan skada fiskar, fåglar och grodor. Filtret i cigaretterna består till stor del av en slags plast, cellulosaacetat, som inte bryts ner och därmed är skadlig för miljö och natur. I filtret fastnar även tobakens farliga ämnen för att de inte ska nå rökarens lungor, men dessa ämnen är också mycket farliga för djur- och naturliv och läcker ut i miljön från fimparna som slängs. Bland annat innehåller cigarettfimpar kadmium som också finns i batterier.

Den som röker en cigarett andas själv in högst en fjärdedel av röken. Resten går ut i omgivningen. De personer som finns i omgivningen blir passiva rökare och drabbas av nikotinet och alla övriga kemikalier som den brinnande cigaretten producerar. Upprepad passiv rökning under en längre period utsätter de drabbade för samma typ av hälsorisker som rökaren, även om riskökningen är lägre.

Förvaltningens synpunkter

Samberedande förvaltningar anser att tobaksrökning har en negativ inverkan på miljön samt människors hälsa, där det är särskilt angeläget att barn och unga inte utsätts för passiv rökning. Ur ett hållbarhets- och barnperspektiv skulle det vara fördelaktigt att minska rökningen i offentliga miljöer.

Att kommunen skulle undanbe rökning på vissa platser i den egna kommunen kan ge intryck av att en företeelse som är laglig och tillåten är oönskad och klandervärd. Att peka ut tillåtna handlingar på detta vis riskerar att hamna i konflikt med kravet på saklighet i 1 kap. 9 § regeringsformen. Samberedande förvaltningar anser inte att kommunen bör undanbe rökning med hänvisning till att offentliga organ inte bör uttala sig på ett sådant sätt som kan sätta i fråga om ett agerande är tillåtet eller inte. I synnerhet inte när lagstiftningen redan tydligt anger inom vilka områden rökförbud ska gälla.

För de områden som idag omfattas av rökförbud, till exempel lekplatser och skolor, är det viktigt att rökförbudet upprätthålls och att reglerna för tobakshandeln efterlevs. Detta följs upp av miljö- och bygglovsförvaltningen i den ordinarie tillsynen. Att se till att lagstiftningen upprätthålls i dessa delar bör vara det som prioriteras av kommunen, eftersom lagstiftningen är tydlig i dessa avseenden och även ger möjligheter till sanktioner vid överträdelser.

Vad gäller förslaget i motionen om att vidare utreda vilka offentliga platser i kommunen där rökning är ett påtagligt problem är erfarenheten att det inte finns sådana problem med rökning i kommunen som motiverar ett så stort inventeringsarbete som skulle krävas för att fullgöra uppdraget.

Istället för att undanbe rökning, såsom föreslås i motionen, anser samberedande förvaltningar att det är möjligt att genom skyltning, informationskampanjer och liknande be rökare visa hänsyn eller att tänka på att inte störa andra med sin rök. Detta skulle utgöra en uppmaning och påminnelse till de som röker att visa hänsyn och att inte slänga fimpar på marken.

Med hänvisning till vad som framförts ovan anser samberedande förvaltningar att motionen bör avslås.

Miljö- och bygglovsförvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som sitt remissvar till kommunstyrelsen på motionen.

Hållbarhetsaspekter och barnkonventionen

Förvaltningen behandlar i synpunkterna ovan påverkan på hållbarhet och miljö och klimat.

Ur ett barnperspektiv skulle förslaget vara positivt ur hälsosynpunkt. Dock bedömer förvaltningen att förslaget inte är genomförbart.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Datum
2021-10-04

Diarienummer
KLN-2021/746.109

Toralf Nilsson
Teknisk direktör

Tove Bodin
Administrativ chef

Bilagor

- Bilaga 1. Motion väckt av Mats Arkhem (SD) och Martin Nigals (SD) om att undanbe rökning på utvalda platser
- Bilaga 2. Remissmissiv

Beslutet ska skickas till
Kommunstyrelsen